

Náhrada škody, vzniklé na přepravované zásilce

Předpoklady, na jejichž základě se může přepravce úspěšně domáhat na dopravci nahrazení škody na zásilce, jsou a/ existence přepravní smlouvy (§ 765 obč. zák.); b/ vznik škody na přepravované zásilce v době od jejího převzetí k přepravě až do jejího vydání; c/ reklamace uplatněná oprávněnou osobou (tzv. aktivně legitimovanou osobou); d/ podání reklamace u dopravce (pasivní legitimace); e/ dodržení lhůty oprávněným (prekluzivní lhůta); f/ dodržení předepsaného obsahu reklamace a g/ ke škodě na zásilce nedošlo z důvodů uvedených v § 769 odst. 1 obč. zák.

Předpoklady, na jejichž základě se může přepravce úspěšně domáhat na dopravci nahrazení škody na zásilce, jsou a/ existence přepravní smlouvy (§ 765 obč. zák.); b/ vznik škody na přepravované zásilce v době od jejího převzetí k přepravě až do jejího vydání; c/ reklamace uplatněná oprávněnou osobou (tzv. aktivně legitimovanou osobou); d/ podání reklamace u dopravce (pasivní legitimace); e/ dodržení lhůty oprávněným (prekluzivní lhůta); f/ dodržení předepsaného obsahu reklamace a g/ ke škodě na zásilce nedošlo z důvodů uvedených v § 769 odst. 1 obč. zák.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 31.10.2001, sp.zn. 25 Cdo 1815/99)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobců A/ M. P., B/ S. P. a C/ I. K., zastoupených advokátem, proti žalovanému R., obchodní společnost s ručením omezeným, o náhradu škody, vedené u Okresního soudu v Bruntále pod sp. zn. 8 C 277/93, o dovolání žalobců A/a B/ proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 12. 1998, č. j. 10 Co 693/98, tak, že rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 12. 1998, č. j. 10 Co 693/98, se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Okresní soud v Bruntále rozsudkem ze dne 6. 5. 1996, č. j. 8 C 277/93 - 86, uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobcům 32.879,- Kč s 3 % úrokem od 20. 6. 1993 do 14. 7. 1994 a se 16 % úrokem od 15. 7. 1994 do zaplacení, žalobu třetí žalobkyně o zaplacení 24.637,- Kč s příslušenstvím zamítl a rozhodl o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi prvními dvěma žalobci a žalovaným a ve vztahu mezi třetí žalobkyní a žalovaným. Vycházel ze zjištění, že žalobci se ve dnech 20. 2. - 27. 2. 1993 zúčastnili autobusového zájezdu ze Š. do I. v Turecku a zpět, který na základě objednávky Základní organizace Českomoravského odborového svazu pracovníků školství při 6. základní škole v Š. (dále jen „ČMOS“) provedl žalovaný jako přepravce (doprovodce). Při zpáteční cestě byl během zastávky v S. v Srbské republice otevřen zavazadlový prostor autobusu, z něhož byla v nestřeženém okamžiku odcizena cestovní zavazadla žalobců. První dva žalobci nejprve ústně a posléze písemně dopisem ze dne 20. 6. 1993 reklamovali ztrátu svých zavazadel u žalovaného a současně požádali o nahrazení vzniklé škody, avšak žalovaný jim nevyhověl. Při právním posouzení věci vycházel soud

prvního stupně z ust. § 762 odst. 1, § 764 odst. 2, § 769 odst. 1 obč. zák., a z ust. § 73 odst. 1, 2, a 5 vyhl. č. [133/1964](#) Sb., silniční přepravní řád (dále jen „SPŘ“), z nichž dovodil, že na přepravu zavazadel žalobců, jež byla přepravována odděleně od nich jako cestujících v nepravidelné silniční dopravě, je třeba pohlížet jako na zásilku přepravovanou v nákladní dopravě. Žalobce je proto nutno považovat za odesílatele zásilky ve smyslu ust. § 73 odst. 2 písm.c/ SPŘ, a tedy za osoby oprávněné k podání reklamace. Dospěl k závěru, že žalovaný odpovídá žalobcům za škodu vzniklou jim ztrátou jejich zavazadel podle ust. § 769 odst. 1 obč. zák., kterou je povinen nahradit, a že se této odpovědnosti nezprostil. Při stanovení výše škody vycházel okresní soud ze znaleckého posudku.

K odvolání žalovaného Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 31. 7. 1997, č. j. 10 Co 1062/96 - 120, rozsudek soudu prvního stupně ve vyhovujícím výroku a v závislém výroku o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi prvními dvěma žalobci a žalovaným zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Odvolací soud okresnímu soudu uložil, aby nejprve zjistil okruh účastníků smlouvy o přepravě osob a obsah této smlouvy, a v závislosti na tom, aby pak z hlediska ust. § 3, 31 odst. 4, § 40 odst. 10 a § 73 odst. 2 písm.c/ SPŘ posoudil, zda odesílatelem zavazadel byli žalobci či odborový svaz, a v této souvislosti, aby vyřešil otázku aktivní legitimace k uplatnění práva na náhradu škody za ztrátu zavazadel žalobců; za nezbytné považoval též odstranění pochybností o základu uplatněného nároku s tím, že i v tomto směru je zapotřebí provést další důkazy.

Okresní soud v Bruntále ve věci znovu rozhodl rozsudkem ze dne 20. 3. 1998, č. j. 8 C 277/93 - 151 tak, že žalobu zamítl, a rozhodl o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky a vůči státu. Po doplnění řízení vzal za prokázané, že dne 22. 1. 1993 objednala základní organizace ČMOS, zast. Mgr. J. N., autobus o kapacitě 60 míst pro zájezd učitelů do I. v termínu od 20. 2. do 27. 2. 1993 s tím, že autobus měl být přistaven u 6. ZŠ na parkovišti v Š., a že tato objednávka byla potvrzena žalovaným a kopie vrácena objednateli, který zaplatil dohodnutou cenu za dopravu. Soud prvního stupně dovodil, že v daném případě smlouvu o nepravidelné hromadné přepravě osob se žalovaným uzavřela uvedená odborová organizace, kterou je proto ve smyslu ust. § 3 SPŘ třeba považovat za odesílatele zavazadel účastníků zájezdu přepravovaných odděleně od cestujících v zavazadlovém prostoru autobusu s tím, že za odesílatele ve smyslu ust. § 40 odst. 10 SPŘ jednal Mgr. J. N. Ten však, a ani jiná osoba, jak bylo dále zjištěno, jménem odesílatele v šestiměsíční prekluzivní době podle § 771 obč. zák. právo na náhradu škody z titulu odpovědnosti žalovaného jako dopravce za ztrátu zavazadel neuplatnil, a proto toto právo zaniklo, a to i za stavu, kdy jej žalobci uplatnili sami; ti totiž jednali svým jménem, aniž k tomuto úkonu měli písemný souhlas odesílatele (§ 73 odst. 2 SPŘ).

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 22. 12. 1998, č. j. 10 Co 693/98, rozsudek soudu prvního stupně potvrdil, rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení a zamítl návrh žalobců na připuštění dovolání. Odvolací soud vycházel ze skutkových zjištění okresního soudu a shodně s ním dovodil, že v posuzované věci jde o odpovědnost žalovaného za škodu vzniklou žalobcům podle ust. § 769 a 770 obč. zák., takže je nutno vycházet též z ust. § 771 obč. zák., dle něhož právo na náhradu škody může odesílatel uplatnit u dopravce do šesti měsíců od vydání zásilky příjemci, nebo jestliže k vydání zásilky nedošlo, do šesti měsíců od převzetí zásilky k přepravě, jinak právo zanikne. Ohledně řešení otázky, kdo byl v daném případě odesílatelem zavazadel žalobců (tedy zda to byli žalobci, nebo ČMOS, zastoupený Mgr. J. N.), vycházel krajský soud z ust. § 3 vyhl. č. [133/1994](#) Sb., SPŘ, dle něhož organizacemi a osobami zúčastněnými na přepravě silničním vozidlem pro cizí potřebu jsou odesílatel - osoba nebo organizace, která uzavřela přepravní smlouvu s dopravcem, dále z ust. § 31 odst. 4 cit. vyhlášky, podle kterého přepravní a jiné náhrady je povinen uhradit objednatel, a konečně z ust. § 40 odst. 10 cit. vyhl., které stanoví, že ten, kdo objedná přepravu jménem

odesílatele, se považuje za jeho zástupce oprávněného též ke všem jednáním, která se týkají sjednání podrobných podmínek přepravní smlouvy, její změny nebo zrušení. Dovodil, že jestliže v posuzovaném případě byla objednatelkou dopravy zájezdu a za jeho účastníky jednala základní organizace ČMOS, zastoupená Mgr. N., která na základě smlouvy o dopravě ze dne 22. 1. 1993 uzavřené se žalovaným také za ně zaplatila náklady zájezdu, pak tato organizace byla nejen objednatelkou zájezdu včetně dopravy jejich účastníků, ale i odesílatelkou jejich zavazadel, i když nebyla jejich vlastníkem. Tato organizace pak ve smyslu ust. § 73 odst. 2 písm.b/ a c/ vyhl. č. [133/1964](#) Sb. byla oprávněna jako odesílatelka uplatnit u žalovaného ve lhůtě 6 měsíců od převzetí zásilky k přepravě dle ust. § 771 obč. zák. reklamaci za odcizená zavazadla žalobců z titulu náhrady škody, což však odpovídajícím způsobem neučinila. Pokud žalobci sami nárok na náhradu škody u žalovaného uplatnili, nemohli být úspěšní, neboť ve smyslu ust. § 73 odst. 2 cit. vyhl. by k této reklamaci museli mít písemný souhlas objednatele, tedy ČMOS. Krajský soud z těchto důvodů přisvědčil závěru okresního soudu, že neuplatnil-li odesílatel zásilky ČMOS, zast. Mgr. N., řádně a včas reklamaci u žalovaného, nelze uplatněnému nároku žalobců na náhradu škody proti žalovanému vyhovět. Návrh žalobců na připuštění dovolání k otázce „aktivní legitimace k uplatnění reklamace v této náhradě škody“ odvolací soud zamítl s odůvodněním, že se nejedná o otázku zásadního právního významu, neboť je vyřešena právními předpisy, podle nichž odvolací soud v souzené věci rozhodoval.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podali žalobci A/ a B/ dovolání, jehož přípustnost dovozují z ustanovení § 238 odst. 1 písm. b/ o.s.ř. a podávají jej z důvodu podle ust. § 241 odst. 3 písm. d/ o.s.ř. Nesouhlasí s názorem odvolacího soudu, že v daném případě je za odesílatele zavazadel žalobců třeba považovat základní organizaci ČMOS. Namítají, že tato organizace sice zajišťovala předmětný zájezd a též objednala přepravu jeho účastníků, avšak neučinila tak sama pro sebe na vlastní účet, nýbrž jako jejich zástupce na základě přihlášky k účasti na zájezdu a po předchozí úhradě ceny zájezdu jeho účastníky; z toho dovozují, že akceptací objednávky došlo též k uzavření smlouvy o nákladní přepravě v zastoupení účastníků zájezdu, na něž je tudíž nutno pohlížet jako na odesílatele zavazadel přepravovaných v zavazadlovém prostoru autobusu, a tedy jako na účastníky přepravního vztahu, kteří též byli se zástupcem žalovaného oprávněni měnit podmínky přepravní smlouvy a též tzv. dopravní cestu upravenou v ust. § 54 SPŘ. Konkrétně se jednalo o to, že účastníci zájezdu nastupovali do autobusu a vystupovali z něj v odlišných místech během trasy, z čehož je zřejmé, že k započetí či ukončení přepravního vztahu z přepravy nákladu zavazadel docházelo v závislosti na místě nástupu a výstupu cestujících. Dále dovolatelé poukazují na ust. § 46 a násl. SPŘ, v nichž jsou upraveny povinnosti vztahující se výhradně k odesílateli (např. povinnost opatření zásilky řádným obalem odpovídajícím podmínkám v silniční dopravě, jejímu náležitému označení apod.) a též otázky odpovědnosti odesílatele související s nákladní přepravou zásilek, z nichž nepochybně vyplývá, že ZO ČMOS, nebyla v daném případě odesílatelem zásilek, neboť tyto povinnosti ve vztahu k zavazadlům žalobců plnit nemohla. Přehlédnout podle dovolatelů nelze ani ust. § 58 odst. 1 SPŘ, podle kterého zásilku vydá dopravce příjemci určenému odesílatelem; vzhledem k tomu, že v daném případě vydával dopravce zavazadla přímo účastníkům zájezdu, byli současně jejich odesílatelé i příjemci. Proto žalobci měli oprávněni podat podle ust. § 73 odst. 2 SPŘ reklamaci, což také v zákonem stanovené době učinili. Není proto správný závěr odvolacího soudu, že na straně žalobců není dána aktivní legitimace k uplatnění práva na náhradu škody. Dovolatelé jsou však přesvědčeni dále i o tom, že nejen oni, ale i ZO ČMOS, podala v prekluzivní době u žalovaného reklamaci, a to prostřednictvím vedoucího zájezdu Mgr. N., který osobně navštívil statutárního zástupce žalovaného, jemuž předal písemný rozsah vzniklé škody s označením poškozených a s uvedením okolností vzniku škody; stalo se tak sice v rámci tiskopisů pro účely plnění z pojistné události, přesto však v požadované písemné formě. Na žalovaném jako na dopravci pak bylo, aby v intencích ust. § 73 odst.6 a § 74 odst.2 SPŘ reklamujícího vyzval k odstranění vad podané reklamace. Tím, že žalovaný zamítnutí reklamace - ať již podané samotnými žalobci, či uvedenou odborovou organizací - řádně nezdůvodnil, porušil právní povinnost zakotvenou v ust. § 415 a § 420 odst. 1 obč. zák., která je v

příčinné souvislosti se škodou vzniklou žalobcům; z hlediska těchto ustanovení se však soudy věci nezabývaly. Dovolatelé jsou navíc přesvědčeni i o tom, že zamítavé rozhodnutí odvolacího soudu ze všech uvedených důvodů odporuje dobrým mravům, a to s ohledem na skutečnost, že ZO ČMOS byla zrušena bez právního nástupce. Navrhli, aby rozsudky soudů obou stupňů byly zrušeny a aby věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Podle ustanovení části dvanácté, hlavy I, bodu 17 zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, se dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (1.1. 2001) nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů (tj. podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 31. 12. 2000).

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, účastníky řízení, zastoupenými advokátem ve smyslu § 241 odst. 1 o.s.ř., že je podle § 238 odst. 1 b/ o.s.ř. přípustné a opírá se o zákonný dovolací důvod podle § 241 odst. 3 písm.d/ o.s.ř., přezkoumal rozsudek odvolacího soudu a dospěl k závěru, že dovolání je důvodné.

Z ustanovení § 242 odst. 1 o.s.ř. vyplývá, že dovolací soud je vázán rozsahem dovolání a uplatněným dovolacím důvodem, včetně jeho obsahového vymezení dovolatelem. Obligatorně se zabývá pouze vadami vyjmenovanými v ust. § 237 odst. 1 o.s.ř. a jinými vadami řízení, pokud měly za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 241 odst. 3 písm.b/ o.s.ř.). Vady podle § 237 odst. 1 o.s.ř. ani jiné vady řízení podle § 241 odst. 3 písm.b/ o.s.ř. nebyly dovoláním namítány, a ani se ze spisu nepodávají.

Nesprávné právní posouzení věci ve smyslu ust. § 241 odst. 3 písm.d/ o.s.ř. může spočívat v tom, že odvolací soud věc posoudil podle nesprávného právního předpisu, nebo že správně použitý právní předpis nesprávně vyložil, případně jej na zjištěný skutkový stav věci nesprávně aplikoval.

Dovolatelé především namítají, že závěr odvolacího soudu o nedostatku aktivní legitimace na jejich straně k uplatnění práva na náhradu škody za ztrátu zavazadel, z něhož vychází rozhodnutí krajského soudu, spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Věcnou legitimací je stav vyplývající z hmotného práva. Případný nedostatek aktivní věcné legitimace znamená, že podle hmotněprávních ustanovení není žalobce subjektem tvrzeného práva a jeho žaloba nemůže být proto úspěšná.

Právní úprava přepravních smluv (smlouvy o přepravě osob a smlouvy o přepravě nákladu) podle ustanovení § 760 - 773 obč. zák. obsahuje vzhledem ke specifčnosti jednotlivých oborů dopravy pouze ta základní ustanovení, jež ve své obecnosti dopadají na všechny obory dopravy. Ze systematického zařazení této úpravy v části osmé občanského zákoníku vyplývá, že na tyto smlouvy se vztahují i obecná ustanovení závazkového práva (§ 488 a násl. obč. zák.), pokud jejich použitelnost není vyloučena již z povahy věci a pokud přepravní předpisy neobsahují vlastní, speciální úpravu (§ 772 obč. zák.). Vedle předpisů správní povahy k jednotlivým oborům dopravy mají z hlediska úpravy práv a povinností účastníků přepravních vztahů zásadní význam přepravní řády. Přepravní řády jsou

prováděcí právní předpisy, které upravují základní přepravní podmínky pro jednotlivé obory dopravy, doplňují obecnou úpravu občanského a obchodního zákoníku tím, že podrobněji vymezují práva a povinnosti účastníků přepravních smluv. V silniční dopravě jde o vyhlášku č. 133/1964 Sb, ve znění vyhl. č. [122/1979](#) Sb., vyhl. č. [74/1981](#) Sb., a vyhl. č. [106/1984](#) Sb., silniční přepravní řád (SPŘ).

Podle § 3 SPŘ organizacemi a osobami zúčastněnými na přepravě silničním vozidlem pro cizí potřebu jsou a/ organizace nebo osoba, která provádí přepravu osob a věcí pro cizí potřebu (dále jen „dopravce“), b/ v přepravě osob cestujících, a pokud jde o nepravidelnou hromadnou přepravu osob, objednatel a účastníci této přepravy, a písm. c/ v nákladní dopravě dopravce, tj. organizace, která je povinna uplatňovat v návrzích přepravních plánů požadavky na přepravu, dále odesílatel (osoba nebo organizace, která uzavírá přepravní smlouvu s dopravcem) a příjemce zásilky.

Podle § 762 odst 1 obč. zák. má-li cestující zavazadlo, přepravuje je dopravce buď společně s ním a pod jeho dohledem, nebo odděleně. Podle odst. 2 tohoto ustanovení je-li zavazadlo přepravováno odděleně, je dopravce povinen dbát, aby bylo přepraveno do místa určení nejpozději ve stejnou dobu s cestujícím.

Za ztrátu, poškození nebo zničení zavazadel přepravovaných odděleně od cestujícího dopravce odpovídá podle § 764 odst. 2 obč. zák. a § 769 odst. 1 obč. zák.

Podle § 764 odst. 2 obč. zák. za škodu způsobenou na zavazadlech přepravovaných odděleně od cestujících odpovídá dopravce podle ustanovení o odpovědnosti při nákladní dopravě (§ 765 až 771 obč. zák.).

Vznik smlouvy o přepravě nákladu občanský zákoník neupravuje obecně; v ust. § 765 odst. 1 obč. zák. pouze stanoví, že smlouvou o přepravě nákladu vzniká odesílateli právo, aby mu dopravce za přepravné zásilku přepravil do určeného místa a vydal ji určenému příjemci. Proto je třeba vycházet ze znění přepravních řádů; v daném případě ze silničního přepravního řádu. Ten v ust. § 41 stanoví, že přepravní smlouva vzniká mezi odesílatelem a dopravcem a/ přijetím objednávky, b/ u přepravy ohlášené dopravnímu středisku podle přepisů o řízení nákladní automobilové dopravy převzetím transportního průkazu střediska dopravcem, výjimečně přijetím jiným způsobem vydaného příkazu střediska k provedení přepravy; c/ jde-li o přepravu, kterou není třeba již objednávat (§ 40 odst. 1, písm. b/ a c/), započítáním přepravy; d/ pokud nevznikla podle bodů a/ až c/, převzetím zásilky k přepravě.

Podle § 769 odst. 1 obč. zák. dopravce odpovídá za škodu, která vznikla na přepravované zásilce v době od převzetí k přepravě až do vydání, ledaže škoda byla způsobena odesílatelem nebo příjemcem, vadností zásilky, jejího obalu nebo balení, zvláštní povahou zásilky, nebo okolností, kterou nemohl dopravce odvrátit. Podle odst. 3 tohoto ustanovení na škody vzniklé na přepravovaných zásilkách se nevztahují ustanovení § 427 až 431 obč. zák. Obdobně upravuje odpovědnost z nákladní přepravy též ust. § 70 SPŘ.

Podle § 771 obč. zák. právo na náhradu škody musí odesílatel uplatnit u dopravce do šesti měsíců od vydání zásilky příjemci, nebo jestliže k vydání zásilky nedošlo, do šesti měsíců od převzetí zásilky k

přepravě; jinak právo zanikne. SPŘ dále v ust. § 73 odst. 5 stanoví, že oprávněný musí uplatnit právo u dopravce bez zbytečného odkladu nejpozději do šesti měsíců, a /jde-li o objednatel v nepravidelné přepravě osob, ode dne, kdy přeprava byla nebo měla být provedena; b/ jde-li o dopravce, kterým je socialistická organizace, ode dne vzniku přepravní smlouvy; c/ jde-li o odesílatele, kterým je občan, ode dne převzetí zásilky k přepravě, a jde-li o příjemce, kterým je občan, ode dne vydání zásilky; d/ od události zakládající právo v ostatních případech.

Shrnou-li se předpoklady, za nichž se může dopravce úspěšně domáhat na dopravci nahrazení škody na zásilce, jsou jimi: a/ existence přepravní smlouvy (§ 765 obč. zák.); b/ vznik škody na přepravované zásilce v době od jejího převzetí k přepravě až do jejího vydání; c/ reklamace uplatněná oprávněnou osobou (tzv. aktivně legitimovanou osobou); d/ podání reklamace u dopravce (pasivní legitimace); e/ dodržení lhůty oprávněným (prekluzivní lhůta); f/ dodržení předepsaného obsahu reklamace a g/ ke škodě na zásilce nedošlo z důvodů uvedených v § 769 odst. 1 obč. zák.

Silniční přepravní řád však v ust. § 73 odst. 2 aktivní legitimaci k podání reklamace upravuje podrobněji, a to tak, že oprávněný k podání reklamace je, žádá-li se o vrácení dopravci zaplacených částek, ten, kdo částku zaplatil. V ostatních případech je oprávněný a/ v pravidelné přepravě osob cestující, b/ v nepravidelné přepravě osob objednatel přepravy, a c/ v nákladní přepravě příjemce, a jde-li o úplnou ztrátu zásilky, odesílatel. Dále toto ustanovení stanoví, že reklamuje-li ten, kdo není podle předchozí věty k reklamaci oprávněn, musí připojit písemný souhlas oprávněného.

V daném případě bylo zjištěno, že žalobci byli účastníky zájezdu do I. v termínu od 20. 2. do 27. 2. 1993, který dne 22. 1. 1993 objednala základní organizace ČMOS, zast. Mgr. J. N. Zavazadla žalobců, k jejichž ztrátě při zpáteční cestě došlo, byla přepravována v zavazadlovém prostoru autobusu odděleně od žalobců.

Při posouzení otázky, který subjekt byl odesílatelem zavazadel žalobců (§ 771 obč. zák., § 73 odst. 2 písm.c/ SPŘ), vycházel odvolací soud z ust. § 3 písm. c/ SPŘ, ačkoliv v daném případě se jednalo o nepravidelnou hromadnou přepravu osob; osobami zúčastněnými na přepravě ve smyslu ust. § 3 písm.b/ SPŘ byli tedy dopravce (žalovaný), objednatel (ČMOS) a účastníci této přepravy. Nesprávně tudíž krajský soud na danou věc aplikoval ust. § 3 písm.c/ SPŘ, z nějž dovodil, že odesílatelem zásilky (zavazadel žalobců) byl ten, kdo uzavřel smlouvu o nepravidelné hromadné přepravě osob a bez dalšího pak dospěl k závěru, že smlouvu o přepravě nákladu (zavazadel žalobců) uzavřela ČMOS. Navíc si neujasnil, že § 3 SPŘ neřeší otázku legitimace pro vznik odpovědnosti při nákladní přepravě (§ 765 až 771 obč. zák.), nýbrž jen stanoví, koho SPŘ považuje za subjekty zúčastněné na přepravě silničním vozidlem pro cizí potřebu; dále krajský soud zcela pominul i ust. § 41 SPŘ upravující vznik a obsah smlouvy o přepravě nákladu.

Protože v daném případě se jednalo o nepravidelnou hromadnou přepravu osob podle smlouvy uzavřené mezi ČMOS a žalovaným jako dopravcem, je třeba především vycházet z ust. 24 odst. 1 SPŘ, podle kterého pro nepravidelnou hromadnou přepravu osob platí přiměřeně ustanovení § 17 odst. 2, 5, 6, 7, 11, § 18, 19, 20, § 21 odst. 1, 3, 5, 7 a § 22 odst. 1, 2, 5, 6 a 7 s odchylkami uvedenými pod písm.a/ až c/. K okolnosti, zda zavazadlo bude přepravováno společně s cestujícím a pod jeho dohledem, nebo odděleně, je z hlediska ust. § 762 odst. 1 obč. zák. významné zejména ust. § 17 odst. 5 věta před středníkem SPŘ, jež stanoví, že průvodčí (řidič) určí, zda se zavazadlo přepraví na střeše vozidla, popř. jinde mimo prostor pro cestující, a odst. 7 tohoto ustanovení, dle nějž má-li cestující

zavazadlo, přepravuje je dopravce buď společně s ním a pod jeho dohledem, nebo odděleně, přičemž za oddělenou přepravu se považuje přeprava zavazadel uložených na místě určeném dopravcem nebo pokynem oprávněného pracovníka mimo prostor vozidla určený pro přepravu cestujících nebo v tomto prostoru, avšak na takovém místě, že cestující nemá možnost na své zavazadlo dohlížet.

Uzavřela-li ČMOS se žalovaným smlouvu o nepravidelné hromadné přepravě osob (autobusem o kapacitě 60 míst) ve smyslu ust. § 26 SPŘ (ze skutkových zjištění nevyplývá, že by ČMOS objednala i přepravu nákladu ve smyslu § 40 odst. 1 SPŘ), a určil-li v daném případě dopravce (žalovaný), že zavazadla žalobců budou přepravována odděleně od nich v zavazadlovém prostoru autobusu, takže neměli možnost na zavazadla dohlížet, pak smluvní vztah z přepravy těchto zavazadel, vznikl mezi dopravcem a odesílatelem - sice v rámci, resp. v souvislosti s přepravou osob (žalobců) v nepravidelné hromadné přepravě - podle ust. § 41 odst. 1 písm. d/ SPŘ faktickým převzetím zásilky (zavazadel) k přepravě, a to okamžikem, kdy žalobci jako účastníci nepravidelné hromadné přepravy osob (§ 3 písm.b/ SPŘ) zavazadla určená k oddělené přepravě dopravci (žalovanému) předali.

Žalobce je proto třeba v souladu s ust. § 771 obč. zák. a § 73 odst. 2 písm. c/ SPŘ považovat za odesílatele zásilky (zavazadel) a tedy za osoby oprávněné k podání reklamace za úplnou ztrátu těchto zavazadel.

Závěr odvolacího soudu o nedostatku aktivní legitimace žalobců k uplatnění práva na náhradu škody na přepravované zásilce vzniklé její ztrátou není tudíž správný.

Protože dovolací důvod, který vycházel z argumentu nesprávného právního posouzení věci ve smyslu ust. § 241 odst. 3 písm.d/ o.s.ř. byl uplatněn důvodně, Nejvyšší soud ČR rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení (§ 243b odst. 1, 2 o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušování řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)